

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Навчально-наукового
інституту «Каразіньський інститут
міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ



«08» серпня 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)

спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини

освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

вид дисципліни за вибором

ННІ «Каразіньський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

27 серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, заступник директора ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Григорова-Беренда Лариса Іванівна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри


_____ Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми
«Міжнародні економічні відносини» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-наукової програми «Міжнародні економічні відносини» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти


_____ Олена ДОВГАЛЬ

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії


_____ Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародна економічна діяльність України» складена відповідно до освітньо-наукової програми

«Міжнародні економічні відносини»

підготовки докторів філософії

за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)

спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня системного наукового уявлення про міжнародну економічну діяльність України, її структурні трансформації, регуляторні механізми та місце у світовому господарстві; розвиток здатності здійснювати самостійні аналітичні й прикладні дослідження міжнародної економічної діяльності України із використанням сучасних статистичних, економіко-математичних, цифрових та прогностичних інструментів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- поглиблення теоретико-методологічних знань щодо сутності, форм, рівнів та інституційного регулювання міжнародної економічної діяльності держави;
- формування навичок критичного аналізу геоекономічних, безпекових, демографічних, технологічних та інституційних чинників міжнародної економічної діяльності України;
- оволодіння методами аналізу структури і динаміки зовнішньої торгівлі товарами та послугами, інвестиційних, валютно-фінансових, міграційних, виробничих і науково-технологічних зв'язків України;
- розвиток умінь працювати з національними та міжнародними базами даних, здійснювати порівняльний, структурно-динамічний, статистичний і прогностичний аналіз;
- оцінювання впливу європейської інтеграції, міжнародних організацій, глобальних і регіональних трансформацій на міжнародну економічну діяльність України;
- формування здатності розробляти науково обґрунтовані сценарії, висновки та рекомендації щодо розвитку міжнародної економічної діяльності України в умовах війни, повоєнного відновлення та структурної модернізації.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	
Семестр	
4-й	
Лекції	
13 год.	
Практичні, семінарські заняття	
26 год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
51 год.	
в т.ч. Індивідуальні завдання	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК03. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати неекономічні аспекти при розв'язанні комплексних проблем міжнародної економічних відносин та проведенні досліджень.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері міжнародних економічних відносин, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК05. Здатність до формування наукового цілісного уявлення про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції, європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК07. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

СК08. Здатність досліджувати, аналізувати та оцінювати інтеграційні процеси в світовій економіці, їх вплив на розвиток міжнародних економічних відносин, а також розробляти стратегії ефективної участі країн у міжнародних економічних об'єднаннях з урахуванням сучасних тенденцій глобалізації та регіоналізації.

СК09. Здатність здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна

РН02. Критично мислити, узагальнювати й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, приймати ефективні рішення на основі сучасних методів прийняття рішень, логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів.

РН03. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН04. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії, парадигми глобального економічного розвитку, новітні підходи до функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми МЕН державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН08. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з міжнародних економічних відносин з використанням сучасного наукового інструментарію.

РН09. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері міжнародних економічних відносин, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН10. Аналізувати та оцінювати стан і перспективи розвитку міжнародних економічних відносин на основі цілісного наукового уявлення про економічну єдність світу, ефективно застосовувати регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції.

РН11. Застосовувати сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням сучасних цифрових технологій та спеціалізованого програмного забезпечення для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.

РН13. Досліджувати та аналізувати інтеграційні процеси в світовій економіці, оцінювати їх вплив на розвиток міжнародних економічних відносин, визначати переваги та виклики для національних економік в умовах поглиблення регіональної та глобальної інтеграції, розробляти стратегії ефективної участі країн у міжнародних економічних об'єднаннях та інституціях з урахуванням сучасних тенденцій економічної глобалізації та регіоналізації.

1.8. Пререквізити: базові знання зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями), зокрема з теорії міжнародних економічних відносин, міжнародної економіки, методології наукових досліджень та кількісних методів економічного аналізу.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Структурні складові та інструменти аналізу міжнародної економічної діяльності України

Тема 1. Теоретико-методологічні засади та інституційне регулювання міжнародної економічної діяльності України.

Міжнародна економічна діяльність держави: сутність, рівні, форми та показники. Геоекономічні, інституційні й безпекові чинники. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Нормативно-правове середовище. Інформаційна база досліджень: Держстат, НБУ, Держмитслужба, Eurostat, UN Comtrade, WTO, UNCTAD, World Bank. Особливості міжнародної економічної діяльності України в умовах війни та повоєнної трансформації.

Тема 2. Зовнішня торгівля України товарами та послугами: структурні трансформації і конкурентоспроможність.

Динаміка, товарна та географічна структура експорту й імпорту. Торговельна спеціалізація, диверсифікація та економічна складність. Торгівля послугами. Тарифне і нетарифне регулювання, режим торгівлі з ЄС, роль СОТ. Логістичні обмеження, транспортні коридори та зміна маршрутів торгівлі. Методи структурно-динамічного, порівняльного та прогностичного аналізу.

Тема 3. Участь України у міжнародних інвестиційних потоках і глобальних ланцюгах створення вартості.

Прямі іноземні інвестиції в Україну та з України: динаміка, галузева і регіональна структура. Інвестиційний клімат, ризики та інструменти страхування. Інвестиції у відновлення та модернізацію. Місце України у глобальних і регіональних ланцюгах створення вартості, міжнародне виробниче кооперування, локалізація та рещоринг.

Розділ 2. Людський, фінансовий, технологічний та інтеграційний виміри міжнародної економічної діяльності України

Тема 4. Україна у системі міжнародної трудової міграції та мобільності людського капіталу.

Масштаби, напрями та структура трудової і вимушеної міграції. Вплив війни на міграційні потоки. Наслідки міграції для ринку праці, людського капіталу, демографічної стійкості та відновлення. Грошові перекази. Політики повернення, циркулярної мобільності та залучення людського капіталу.

Тема 5. Міжнародні валютно-фінансові та боргові відносини України.

Платіжний баланс і зовнішня стійкість. Валютно-фінансові потоки, зовнішній борг та фінансова допомога. Співробітництво з МВФ, Групою Світового банку, ЄБРР, ЄІБ та іншими міжнародними фінансовими інституціями. Фінансування відновлення та макрофінансова підтримка.

Тема 6. Міжнародне виробниче, логістичне та інфраструктурне співробітництво України.

Форми міжнародної виробничої кооперації. Транскордонні виробничі мережі. Транспортна й енергетична інфраструктура як чинник міжнародної економічної діяльності. Інтеграція до європейських транспортних мереж, розвиток альтернативних логістичних маршрутів та інфраструктурна сумісність з ЄС.

Тема 7. Науково-технологічне, інноваційне та цифрове співробітництво України.

Міжнародний трансфер технологій, науково-технічне співробітництво, цифровізація та інноваційні екосистеми. Інтеграція України до Європейського дослідницького простору та програм ЄС. Технологічна модернізація, цифровий розрив, експорт ІТ та наукомістких послуг.

Тема 8. Географічні вектори міжнародної економічної діяльності України.

Економічні зв'язки з ЄС та окремими країнами Європи, США і Канадою, країнами Азії, Близького Сходу, Африки та інших регіонів. Трансформація географічної структури міжнародних економічних зв'язків після 2022 року. Порівняльна оцінка партнерств за торгівлею, інвестиціями, технологіями та фінансуванням.

Тема 9. Європейська інтеграція України та співробітництво з міжнародними економічними організаціями.

Економічний вимір переговорного процесу щодо членства України в ЄС. Поглиблення інтеграції до внутрішнього ринку ЄС. Україна у СОТ та міжнародній торговельній системі. Співпраця з OECD, UNCTAD, міжнародними фінансовими та іншими економічними організаціями. Оцінювання ефективності інституційної взаємодії.

Тема 10. Стратегічні пріоритети міжнародної економічної діяльності України в умовах повосенного відновлення.

Геоекономічні ризики, економічна безпека та стійкість. Структурна модернізація експорту, залучення інвестицій, включення до ланцюгів створення вартості, розвиток людського капіталу і технологічна трансформація. Сценарний аналіз міжнародної економічної діяльності України та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Структурні складові та інструменти аналізу міжнародної економічної діяльності України												
Разом за розділом 1	32	5	10			17						
Розділ 2. Людський, фінансовий, технологічний та інтеграційний виміри міжнародної економічної діяльності України.												
Разом за розділом 2	58	8	16			34						
Усього годин	90	13	26			51						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Аналітична діагностика міжнародної економічної діяльності України: система показників, джерела даних, методи порівняльного та структурно-динамічного аналізу.	4
2	Зовнішня торгівля України товарами і послугами: побудова аналітичної панелі, оцінка структурних зрушень, диверсифікації та конкурентоспроможності.	4
3	Міжнародні інвестиційні потоки та участь України у глобальних ланцюгах створення вартості: аналіз тенденцій, ризиків і перспектив.	4
4	Міграційні та валютно-фінансові зв'язки України: аналіз даних, оцінка впливу на людський капітал, платіжний баланс і зовнішню стійкість.	4
5	Європейська інтеграція, міжнародні економічні організації та географічні вектори співробітництва України: порівняльний аналіз.	4
6	Сценарний і прогностичний аналіз міжнародної економічної діяльності України: розроблення та презентація науково обґрунтованих рекомендацій.	6

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Разом	26

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	К-ть годин	
		денна	заочна
1	Опрацювання сучасних підходів до аналізу міжнародної економічної діяльності держави; формування системи показників і карти джерел даних.	4	
2	Збір та верифікація даних про зовнішню торгівлю України; розрахунок структурних і динамічних показників, підготовка візуалізацій.	5	
3	Аналіз інвестиційної позиції України та її участі у глобальних ланцюгах створення вартості на основі міжнародних баз даних і наукових публікацій.	5	
4	Огляд сучасних досліджень трудової та вимушеної міграції України; оцінка наслідків для людського капіталу та відновлення.	5	
5	Аналіз платіжного балансу, зовнішнього боргу і міжнародної фінансової підтримки України; підготовка аналітичних висновків.	5	
6	Дослідження виробничих, логістичних та інфраструктурних зв'язків України з європейським і світовим господарством.	5	
7	Огляд науково-технологічного, інноваційного та цифрового співробітництва України; аналіз відповідних програм ЄС та міжнародних ініціатив.	5	
8	Порівняльний аналіз ключових географічних напрямів міжнародної економічної діяльності України.	5	
9	Аналіз економічного виміру європейської інтеграції України та результативності співробітництва з міжнародними економічними організаціями.	6	
10	Підготовка дослідницької аналітичної записки зі сценарним прогнозом та рекомендаціями щодо одного з напрямів міжнародної економічної діяльності України.	6	
	Разом	51	

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни застосовуються проблемно-орієнтовані та дослідницькі методи навчання: проблемна лекція з візуалізацією даних; науковий семінар і дискусія; аналіз кейсів; робота з науковими публікаціями, нормативними документами та статистичними базами даних; структурно-динамічний, порівняльний та економіко-статистичний аналіз; побудова візуалізацій і прогнозів; підготовка аналітичних записок; презентація та критичне обговорення результатів досліджень; самостійна робота у системі дистанційного навчання Moodle.

8. Методи контролю

Контроль результатів навчання здійснюється у формах поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль охоплює оцінювання участі у наукових дискусіях, виконання розрахунково-аналітичних і дослідницьких завдань, роботи з національними та міжнародними базами даних, підготовку аналітичної записки та презентацію результатів.

Максимальна кількість балів за поточну роботу протягом семестру – 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль – залік. Залікова робота передбачає виконання аналітичного питання (20 балів) та дослідницького/розрахунково-аналітичного завдання на основі актуальних статистичних даних (20 балів). Максимальна кількість балів за залік – 40.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів за поточний контроль і залік та становить від 0 до 100 балів.

До підсумкового контролю допускається здобувач, який виконав обов'язкові види навчальної роботи та набрав за результатами поточного контролю **не менше 30 балів**.

У разі проведення підсумкового контролю дистанційно він організовується у системі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародна економічна діяльність України»: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=18786>

9. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни: поточний контроль – 60 балів; підсумковий контроль (залік) – 40 балів.

виконання практичних завдань - 40 балів

виконання аналітичного дослідницького завдання – 20 балів

підсумковий контроль (залік) – 40 балів

Заохочувальні бали можуть нараховуватися в межах максимальної поточної оцінки 60 балів за апробацію результатів дослідження за тематикою дисципліни на науковому заході або підготовку матеріалів до публікації.

Максимальні значення оцінювання діяльності здобувача вищої освіти

під час вивчення навчальної дисципліни

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Залік	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Аналітичне дослідницьке завдання	Разом	
Практичне завдання 1	Практичне завдання 2	Практичне завдання 3	Практичне завдання 4	Практичне завдання 5			
8	8	8	8	8	20	60	100

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового семестрового контролю за умови виконання обов'язкових видів робіт та набрання **не менше 30 балів** за поточний контроль.

Під час вивчення навчальної дисципліни **використання технологій штучного інтелекту (ШІ)** здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Критерії оцінювання до всіх видів завдань (поточних, індивідуальних та підсумкового контролю) наведені у відповідних розділах дистанційного курсу з дисципліни: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=18786>

Здобувачу вищої освіти надається можливість перезарахування окремої теми/завдання з навчальної дисципліни через визнання результатів навчання, отриманих ним у неформальній освіті, а саме проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів на платформах Coursera, Prometheus тощо - за умов наявності та представлення викладачу копії відповідного документу (сертифікату) про їх успішне опанування/закінчення. Курс неформальної освіти, що пропонується до часткового перезарахування, має відповідати одній чи кільком темам навчальної дисципліни, формувати аналогічні фахові компетентності.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
0-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Герасимчук В. Г., Войтко С. В., Серебренніков Б. С., Сакалош Т. В. Міжнародна економіка : підручник / за ред. В. Г. Герасимчука, С. В. Войтка. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. 532 с.

2. Григорова-Беренда Л. І. Міжнародна економічна діяльність України : дистанційний курс. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=18786>

3. Григорова-Беренда Л. І., Шуба М. В. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник. 2-ге вид., випр., перероб. і доп. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 136 с.

4. Держава і ринок в економічному розвитку та у повоєнному відновленні: зарубіжний досвід : монографія / В. В. Небрат, Н. А. Супрун, О. М. Кудласевич та ін. ; за ред. В. В. Небрат. Київ : ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2024. 415 с.

5. Кушнір Н. О., Заяць О. І. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.

6. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / за заг. ред. Т. В. Орехової, М. В. Савченко. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 464 с.

7. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. О. А. Довгаль. 2-ге вид., перероб. та доп. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 852 с.

8. Повоєнна реконструкція економіки України: потенціал структурної переорієнтації : монографія / А. А. Мазаракі та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Державний торговельно-економічний університет, 2024. 427 с.

9. Повоєнне відновлення економіки України: проблеми та напрямки вирішення : колективна монографія / за ред. В. Є. Хаустової. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. 240 с. DOI: 10.32983/978-617-7801-41-1.

10. Специфіка європейської економічної інтеграції України в умовах асоціації з ЄС та розвитку нової промислової революції : монографія / кол. авт. ; за ред. І. Ю. Матюшенка. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 408 с.

11. Світова економіка : підручник / за ред. О. А. Довгаль. 2-ге вид., переробл. та доповн. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 532 с.

Допоміжна література

1. Беренда С. В., Григорова-Беренда Л. І. Економічна складність міжнародної торгівлі між Україною та країнами ЄС в умовах двосторонньої лібералізації митного регулювання // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2025. Вип. 21, т. 1. С. 179–191. DOI: 10.15330/apred.1.21.179-191.

2. Беренда С. В., Григорова-Беренда Л. І. Міжнародний бізнес в умовах зміни парадигми тарифного регулювання: від глобалізації до економічної безпеки // Ефективна економіка. 2025. № 6. DOI: 10.32702/2307-2105.2025.6.37.

3. Бестужева С. В., Козуб В. О., Горобинська М. В. Україна в процесах міжнародної міграції робочої сили: аналітичне дослідження // Економіка та суспільство. 2023. Вип. 48. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-48-71.

4. Бублик М., Нашкерська М. Вплив євроінтеграційних процесів на зміну товарної структури експорту й імпорту України в умовах військової агресії // Економічний аналіз. 2025. Т. 35. № 3. С. 349–360. DOI: 10.35774/econ2025.03.349.

5. Гарасимлюк М. В., Олех К. А. Сучасний стан та розвиток зовнішньої торгівлі України з ЄС // Економіка і регіон. 2025. № 4(99). С. 40–48. DOI: 10.26906/EiR.2025.4(99).4154.

6. Грамотнєв В. Тенденції змін регіонального розподілу прямих іноземних інвестицій під впливом наслідків війни в Україні // Економіка і регіон. 2024. № 2(93). DOI: 10.26906/EiR.2024.2(93).3386.

7. Ковель П. М. Аналіз надходження прямих іноземних інвестицій в Україну // Бізнес Інформ. 2024. № 3. С. 87–95. DOI: 10.32983/2222-4459-2024-3-87-95.

8. Параниця Н. В. Порівняльний аналіз торговельного балансу України та країн ЄС (2015–2025) // Інвестиції: практика та досвід. 2026. № 3. DOI: 10.32702/2306-6814.2026.3.192.

9. Хомутенко Л. І., Дужа Т. Б. Функціонування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС: результати та перспективи // Київський економічний науковий журнал. 2024. № 4. С. 236–245. DOI: 10.32782/2786-765X/2024-4-33.

10. Шнирков О., Чугасєв О., Заблоцька Р., Копійка В. Economic Interdependence between Ukraine and Other European Countries in the Context of Strategic Partnership Development during the War // Journal of European Economy. 2026. Vol. 25. No. 2. P. 281–300. DOI: 10.35774/jee2026.02.281.

11. Boyko N., Nes K., Schaefer K. A. International trade and Ukraine's pursuit of self-determination // The World Economy. 2024. Vol. 47. Issue 4. P. 1460–1477. DOI: 10.1111/twec.13493.

12. Yaroshenko O., Melnychuk N. O., Zhygalkin I. P., Shvets N. M., Zholudieva V. I. Ukrainian Labour Migration to Europe During the War: A Review of Current Realities // PORTAL Journal of Multidisciplinary International Studies. 2024. Vol. 20. No. 1/2. DOI: 10.5130/pjmis.v20i1-2.8641.

13. Matyushenko I., Khanova O., Zaitseva A., Grygorova-Berenda L., Varvashenko V., Donkovcev D. Development of scientific and technological cooperation between EU countries and Ukraine in the conditions of its post-war reconstruction // Integrative Opportunities of National Economies. Kharkiv : PC TECHNOLOGY CENTER, 2025.

14. Khanova O., Matyushenko I., Shtal T., Rudych A., Grygorova-Berenda L. Digitalisation as a factor in the economic development of developing countries // Economics of Development. 2025. Vol. 25. No. 2.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Законодавство України. Верховна Рада України: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національний банк України: <https://bank.gov.ua/>
4. Державна митна служба України: <https://customs.gov.ua/>
5. Міністерство економіки України: <https://me.gov.ua/>
6. Міністерство фінансів України: <https://mof.gov.ua/>
7. Європейська комісія, Trade relations with Ukraine: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/ukraine_en
8. Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/>
9. World Trade Organization: <https://www.wto.org/>
10. UNCTADstat: <https://unctadstat.unctad.org/>
11. UN Comtrade Database: <https://comtradeplus.un.org/>
12. World Bank Data: <https://data.worldbank.org/>
13. International Monetary Fund: <https://www.imf.org/>
14. OECD Data Explorer: <https://data-explorer.oecd.org/>
15. International Organization for Migration, Ukraine: <https://ukraine.iom.int/>